

Prof. dr hab. Andrzej Langner

Dermatol Rev/Przeł Dermatol, 2021, 108, 429–432

11 sierpnia 2021 roku zmarł prof. dr hab. n. med. Andrzej Langner, wybitny dermatolog, międzynarodowy ekspert zajmujący się fototerapią i fotoprotekcją. Doskonały organizator i życzliwy nauczyciel wielu pokoleń lekarzy.

Profesor Langner urodził się w 1935 roku. Studiował na Akademii Medycznej w Warszawie w latach 1953–1959. Już w czasach studenckich był zafascynowany dermatologią i zajęciami z asystentem – doktorem Tadeuszem Chorzelskim, późniejszym profesorem. Bezpośrednio po studiach rozpoczął pracę w Klinice Dermatologicznej Akademii Medycznej w Warszawie, kierowanej przez prof. Stefanię Jabłońską. Pracował tam przez większość lat swojej aktywności zawodowej. Profesor Stefanię Jabłońską i profesora Tadeusza Chorzelskiego wymieniał, obok profesorów Otto Braun-Falco i Alberta Kligmana, jako najważniejszych nauczycieli dermatologii w swoim życiu. W 1964 roku uzyskał tytuł specjalisty, a w 1967 roku obronił rozprawę doktorską pt. „Badania nad mechanizmem akantozji i proliferacji przednowotworowej”. Przedmiotem pracy habilitacyjnej prof. Langnera (1975 r.) była immunologia chłoniaków, natomiast większość badań do uzyskania tytułu profesora w 1984 roku stanowiły badania dotyczące fototerapii.

Prof. Langner stworzył w Klinice pierwszą w tej części Europy Pracownię Fototerapii. Utworzenie tej Pracowni i badania nad fototerapią uważał za swoje największe osiągnięcie zawodowe. Poproszony w wywiadzie do *Journal of the European Academy of Dermatology and Venereology* o wskazanie prac, które uważał za najistotniejsze, podał pionierską pracę dotyczącą fotoprotekcji i „opalania bez oparzenia” (Langner A, Kligman AM. „Tanning without sunburn with amino-benzoic acid-type sunscreen”. *Arch Dermatol* 1972). Praca powstała w czasie jego pobytu w Filadelfii w ośrodku

kierowanym przez prof. Alberta Kligmana. Wymienił też inne: „Autoradiographic studies of DNA synthesis by epidermal cells in epidermodysplasia verruciformis” (*Acta Derm Venereol* 1968), „Photochemotherapy (PUVA) and psoriasis: comparison of 8-MOP and 8-MOP/5-MOP” (*Int J Dermatol* 1976), „Leukocyte chemotaxis after in vitro treatment with 8-methoxypsoralen and UVA” (*Arch Dermatol Res* 1977), oraz „Dermal toxicity of 8-methoxypsoralen administered (by gavage) to hairless mice irradiated with long-wave ultraviolet light” (*J Invest Dermatol* 1977).

Był autorem kilkuset publikacji naukowych. Część z nich powstała w czasie zagranicznych pobytów w renomowanych ośrodkach naukowych, m.in w Monachium u prof. Marchioniniego, w Marburgu u prof. Braun-Falco, w Filadelfii u prof. Kligmana oraz w Kilonii, we współpracy z prof. Christophersem. Z pobytów naukowych w Republice Federalnej Niemiec i USA przywiózł do Polski nową wiedzę, pomysły naukowe i wieloletnie przyjaźnie, w tym trwającą do końca życia z prof. Enno Christophersem.

Przedmiotem zainteresowań prof. Langnera była również farmakoterapia dermatologiczna. Był autorem wielu opracowań naukowych dotyczących leków stosowanych w dermatologii, w tym retinoidów, które wtedy były przełomową grupą leków w leczeniu chorób skóry. Współtworzył sekcję Farmakoterapii Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego (PTD). Był wiceprzewodniczącym i przez ponad 30 lat członkiem Komisji ds. Produktów Leczniczych.

W 1990 roku założył pierwszą prywatną klinikę dermatologiczną w Polsce, która działa do dzisiaj pod nazwą Zespół Naukowo-Leczniczy „Iwolang” w Iwoniczu-Zdroju. Tam zorganizował pierwszą i wiele następnych konferencji Forum Młodych PTD. Ufundował lampy naftowe z fabryki w Krośnie, które co roku otrzymywał autor najlepszej prezentacji

Rycina 1. Fotografia ze zbiorów rodzinnych. Dzięki uprzejmości pana Wojciecha Bańkowskiego

Rycina 2. Z przyjacielem prof. Enno Christophersem (fotografia ze zbiorów prof. Langnera, udostępnione PTD)

Rycina 3. Profesor Langner z uczestnikami I Forum Młodych (od lewej K. Padlewska, R. Trafna, L. Rudnicka)

Rycina 4. Konferencja organizowana przez prof. Langnera w Iwonicy-Zdroju, 1991 r.

Rycina 5. Profesor Andrzej Langner prowadzący sesję naukową

Rycina 6. W czasie posiedzenia Oddziału Warszawskiego Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego

Rycina 7. Zjazd Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego w Krakowie (2012 r.). Profesor Langner w towarzystwie prof. Anny Wojas-Pelc. W tle prof. Jacek Szepietowski

Rycina 8. Ze zbiorów rodzinnych. Dzięki uprzejmości pana Wojciecha Bańkowskiego

Rycina 9. Profesor Andrzej Langner otrzymuje dyplom członka honorowego Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego (2012 r.)

Rycina 10. W gronie lekarzy związanych z Kliniką Dermatologiczną Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego (od lewej: L. Rudnicka, A. Langner, A. Szmurło, M. Ambroziak, M. Pierożyńska, Z. Samochocki, E. Chlebus, J. Szymańczyk)

Rycina 11. Z doc. Ewą Maciejowską w czasie spotkania świątecznego w Klinice Dermatologicznej Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego

Rycina 12. Profesor Langner w czasie wakacji

Forum Młodych. Wielu laureatów i uczestników konferencji w Iwoniczu to znani dziś naukowcy. Wielu, wówczas młodych, dermatologów wspomina jego bezpośredniość, życzliwość, serdeczność i wspaniałość myślenia. Profesor Langner organizował też międzynarodowe sympozja łuszczycowe.

W latach 1975–2004 był członkiem Zarządu Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego, a w latach 2003–2012 przewodniczącym sekcji Farmakoterapii PTD. Był twórczym organizatorem wielu przedsięwzięć naszego Towarzystwa i honorowym członkiem PTD. Na wniosek Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego prof. Langner otrzymał jedną z najbardziej prestiżowych nagród dermatologicznych na świecie, *Certificate of Appreciation for International Leadership* przyznawaną przez *International League of Dermatological Societies*, a Zarząd Główny PTD przyznał prof. Langnerowi Medal im. Profesora Stefani Jabłońskiej.

Był związany przez ponad pół wieku z Kliniką Dermatologiczną Akademii Medycznej w Warszawie i zawsze z sentymentem wspominał twórcze lata spędzone w budynku przy ul. Koszykowej. Pozostawił cenne myśli i wspomnienia z czasów zawodowej młodości w wywiadzie nagrany dla Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego. Profesora Andrzeja Langnera wspominamy jako mistrzowskiego wykład-

Rycina 13. Prof. Andrzej Langner

downicę i wybitnego lekarza. Był błyskotliwym specjalistą dermatologiem-wenerologiem, twórczym, niezależnym naukowcem, nauczycielem wielu pokoleń dermatologów. Profesor Langner zawsze był niezwykle życzliwy, pomocny i pełen optymizmu.

**Lidia Rudnicka
Małgorzata Olszewska
Maja Bańkowska**